

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVII

БРОЈ 349.

1. СЕПТЕМВАР 1988.

ЦИЈЕНА 500 ДИНАРА

Др Никола Филиповић говори на Зубачким Убличима

● ТУРИСТИЧКИ БАРОМЕТАР

НАДЕ У — СЕПТЕМБАР

— У ЦЈЕЛИНИ посматрано овогодишња туристичка сезона ће бити нешто слабија него прошле године и то првенствено због лоше предсезоне, али и дијела главне сезоне — каже Ђуро Радановић, директор Сектора продаје и анимације ООУР „Будва“.

— До 16. августа смо имали пуне хотеле, а онда су почеле осцилације тако да је ових дана у нашим хотелима од Будве до Петровца (24. август — и. п.) слободно и 1.000 кревета. Да се не би поновила јунашка рупа у сарадњи са ино-партнерима увели смо додатне аранжмане и ти „непланирани“ гости, претежно са енглеског и западноњемачког тржишта, треба да побољшају пуњење хотела у септембру.

У септембру се очекује и више домаћих гостију у хотелима, јер ће цијене бити ниže 25—30% у односу на главну туристичку сезону.

Обистиниле су се лоше прогнозе о посјети у камповима која је ове године 15—20% слабија него претходне године. А претходна је, опет била исто тако слабија ја од оне године прије ње. То, како кажу у сектору продаје и анимације ООУР „Будва“, прије свега говори да је квалитет понуде наших кампова веома низак, да су моторизовани кампери туристи високе платежне могућности и да бирају гдје ће потрошити паре. Због тога се у нашим камповима задржавају неома кратко и одлазе не задовољни. Посебно је лоша посјета у камповима Буљарца и Вала, док је стање овог љета било нешто боље на Јазу, Црвеној Главици, а најбоље у кампу „Аvala“ у Бечићима.

Што се тиче посјете гостију у приватним собама и апартманима и ту је ове године било све по утврђеном сценарију. Након страховања да гостију неће бити и кашићења сезоне, услиједила је једномјесечна „несташница“ соба, а затим од 20. августа постепено смањење броја гостију због скорог почетка школске године. А колико су приватници овог љета имали гостију — нико не зна. Званично гостију је сваке године мање, мада се по „општој гужви“ и новоизграђеним објектима мора за кључити да их је ове године, бар у тзв. шпицу сезоне, било више него икада. Ипак, када је ријеч о домаћој радиности, мора се истаћи све веће закупљивање приватних соба и апартмана што омогућује потпуну друштвену контролу и убирање

В. М. С.

● ПОСЛИЈЕ 51 ДАН

ЗАВРШЕН ГРАД-ТЕАТАР

● ИЗВЕДЕНО 150 ПРОГРАМА

ПРЕДСТАВОМ „Плава Јеврејка“ Искака Самоковлије у режији Мире Ерцег и у извођењу Камеријог театра '55 из Сарајева, 21. августа, нешто послије два сата по поноћи, завршен је овогодишњи фестивал Град-театар. За 51 дан трајања изведено је преко 150 разноврсних културних и умјетничких програма високих естетских вредности: 39 позоришних представа (од чега двије фестивалске продукције и једна копродукција), 16 балетских представа (четири фестивалске продукције), 40 ауторских вечери на Тргу пјесника, пет концерата фолкора, 30 концерата озбиљне музике, поноћни цез концерти и 35-дневни рок фестивал на острву Свети Никола.

Више о овогодишњем Град-театру у нашем специјалном додатку.

ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ СК

ПРЕДСТОЈИ КОНКРЕТНА АКТИВНОСТ

ПОЛАЗЕЋИ од ставова и предлога Конференције СК Црне Горе и Конференције СК Југославије. Општински комитет Савеза комуниста Будве је сједници одржаној 29. јула донио Акциони програм дјеловања основних организација и органа СК у нашој општини на остваривању ставова и предлога партијских конференција.

— Акциони програм је докуметан који утврђује правце нашег даљег дјеловања, истакао је у уводном излагању предсједник ОК СК Ђорђе Прибилић, а као посебно значајне задатке у наредном периоду навео је растеренивање привреде где се досад скоро ништа није постигло, реорганизацију ХТО „Монтенегротуриста“, реализацију програма развоја мале привреде, евидентирање друштвених имовина, већу штедњу и рационализацију потрошње, рационализације коришћења службених аутомобила, смањивање репрезентације и службених путовања у иностранство и њихово стављање под чвршћу контролу органа управљања, критичко оцењивање уређивачке политике у „Приморским новинама“, „Монтенегротуристу“, Радио-Будви, итд.

Акциони програм дјеловања основних организација и органа СК у нашој општини на остваривању ставова и предлога партијских конференција, који је Комитет усвојио без примједби (и дискусије), достављен је основним организацијама СК које ће посебно радити на његовом остваривању.

В. М. С.

„ПРИМОРСКЕ“ ЈЕДНОМ МЈЕСЕЧНО

ЗБОГ тешкоћа у обезбеђивању средстава за штампање „Приморских новина“, проузрокованом финансијском ситуацијом Културно-информативног центра, као издавача листа, „Приморске новине“ нијесу изашле 15. августа, па се овај број појављује мјесец дана након претходног.

На нивоу општине је у току, како смо обавијештени, израда анализе финансирања друштвених дјелатности (а у том оквиру и информисања и „Приморских новина“), након чега ће се дефинитивно оценијени за шта се све и колико средстава може издвајати у нашој општини.

Редакција

очекујемо да ће се коначно, након шеснаест година од изложења првог броја, наћи средства за стварање минималних материјалних, просторних, техничких, организационих и кадровских услова за редовно излажење и побољшање квалитета „Приморских новина“.

До тада, а надамо се да ћемо нову годину почети у новим, много бољим условима, „Приморске новине“ ће излазити једном мјесечно, и то 1. у мјесецу.

Ређе излажење настојаће ће да надокнадимо квалитетним садржајем.

СЈЕДНИЦА СО

НОВИ ПЛНОВИ

ДЕЛЕГАТИ свих вијећа Скупштине општине, на сједници одржаној 29. јула, усвојили су Нацрт измјена и допуна Детаљног урбанистичког плана „Словенска плажа“ који је дат на јавну расправу (до краја августа) и према коме комплекс „Словенска плажа“ треба да сешири преко подручја на коме се сада налази Јадрански сајам. О томе је на сједници било дosta ријечи јер усвајање оваквог плана значи и укљавање Јадранског сајма.

Детаљним урбанистичким планом Бечића из 1986. године нијесу уважене обавезе из ранијих планова па је изградња дјечјег одмаралишта „Златибор“ у Бечићима „замрзнута“ на изграђеном стању, чиме је одмаралишту „Златибор“ ускраћена изградња још два павиљона. Након жалбе ИО „Златибор“ Републичком комитету за грађевинарство, урбанизам и стамбено-комunalне послове, главни републички урбанистички инспектор је упутио захтјев Скупштини општине да до средине септембра изврши измјене и допуне ДУП Бечићи и испуни раније обавезе према дјечјем одмаралишту „Златибор“. На основу тога Скупштина је донијела одлуку о приступању изради измјена и допуна ДУП Бечићи.

Због стварања услова за изградњу хотелског комплекса на плажи Јаз и интересовања страних партнера за улагање у овај пројекат, донијета је одлука о при-

ступању изради Детаљног урбанистичког плана Јаз и уступању радова на изради плана који финансира ХТО „Монтенегротурист“.

За судију Општинског суда за прекршаје именован је Драган Радиновић, досадашњи управни инспектор.

На одвојеним сједницама скупштинске вијећа су размотрели и усвојила Информацију о заштити друштвених имовина и друштвених интереса и Информацију о изградњи Регионалног водовода „Црногорско приморје“ (није је прихватило Вијеће мјесничких заједница), а Вијеће удруженог рада је у поновном претресу прихватило предлог самоуправног споразума о додатном финансирању основне здравствене заштите, с тим да се издавање не врши из дохотка него из трошка свих организација удруженог рада и других самоуправних организација и заједница на подручју општине.

Измијењена је одлука о утврђивању интереса за експропријацију у Старом граду, којом се исправљају (утврђено) техничке грешке из раније одлуке.

Предлог самоуправног споразума о финансирању информативне дјелатности у општини је скинут с дневног реда и о њему ће се поново расправљати тек када се сагледају и оценије сва издавања и оптрећења удруженог рада.

В. С.

ОЦЈЕНЕ И СТАВОВИ

ПРЕДСЈЕДНИШТВО ОК СК Будва и Предсједништво ОК ССРН Будва на заједничкој сједници одржаној 4. августа 1988. године размотрили су актуелну политичку ситуацију у општини Будва. Посебна пажња у справи и закључцима са ове сједнице посвећена је оним негативним појавама, које могу — у сплету разних околности — да изазову нарушење политичких прилика у општини. Као могућа жаришта дестабилизације политичких односа јављају се покушаји неких појединачних и неформалних група да — уз помоћ појединачних средстава јавног комуницирања — компромитују и дискредитују активност коју организоване социјалистичке снаге ове средине воде на заштити јасних и непосредних општедруштвених интереса у обнови Старог града Будве.

С тим у вези је наглашено

да се у протеклих неколико мјесеци један дно средстава информисања — у великој мјери — бавио актуелним питањима експропријације приземних просторија у Старом граду, које су усвојеним урбанистичким планом намијењене за обављање пословне дјелатности. Највећи број информативних гласила су о тој проблематици писали објективно, потпуно и принципијелно. Међутим, поједини листови су заступани експропријацији ју пословног простора у старој Будви третирали једнострano, некритички и тенденциозно. У томе је нарочито предњачио лист „Интервју“, односно његова новинарка Оливера Петровић, која се на ову тему огласила серијом од — чак — пет написа.

Будући да дозирани, не потпуно и некритично информисање може да изазове

СА ЗАЈЕДНИЧКЕ СЈЕДНИЦЕ ПРЕДСЈЕДНИШТВА ОК СК БУДВА И ПРЕДСЈЕДНИШТВА ОК ССРН ОД 4. АВГУСТА

прилично недоумица и контроверзи. Предсједништво ОК ССРН су оценијили да је неопходно, на објективан и аргументован начин, обавијестити ширу југословенску јавност у вези циљева, смисла, садржаја и начина спроведене експропријације.

ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА ПО ЗАКОНУ

У том контексту два предсједништва истичу да је досадашњи поступак на експропријацији пословног простора у Старом граду Будва вођен у духу важећих уставних и законских решења. Наиме, Скупштина општина Будва је — на основу Закона о експропријацији и Закона о обнови и ревитализацији стarih градова постградалих у катастрофалном земљотресу од 15. априла 1979. године, као и претходно обезбиђење друштвено-политичке подршке свих институција политичког система у општини Будва (Социјалистички савез, Савеза комуниста, делегација у удruженом раду и мјесним заједницама и др.) — донијела Одлуку о утврђивању интереса. Овом скупштинском одлуком, на крају легалан и демократски начин, утврђено је да постоји општи интерес за експропријацију дјелова објекта

у старој Будви, ради њихове обнове, коришћења и стварања услова за обављање привредних, туристичких и других дјелатности, као и због заштите и коришћења споменичких вриједности овог стarih градског језгра.

Приликом доношења ове кве одлуке посебно се имала у виду историја чињеница да се Стари град Будва највећим дијелом обнавља бесновратним средствима југословенске солидарности, која — на основу савезног закона — обезбеђује све наше републике и покрајине. Пошто се ради о улагањима огромних друштвених средстава без обавезе враћања (ревалоризација на садашње цијене она износе неколико хиљада милијарди стarih динара), било је неопходно да се — у складу с темељним поставкама нашег самоуправног социјалистичког система — бар донекле сачувана њихов друштвени суверенитет, због њихове даље економске валоризације и увећања друштвеног дохотка, како у интересу шире друштвених заједница, тако и у интересу свих наших радних људи и грађана.

Према томе, по оцјени два предсједништва, на овај начин се даље афирмише солидарност читаве југословенске заједнице кроз нове развојне замахе и економске учинке. Сваком оном који познаје и уважава основе

нашег социјалистичког развоја то није потребно посебно објашњавати и доказивати.

Треба рећи да су у оцјенивању донијете одлуке о утврђивању интереса за експропријацију у Старом граду, којом се исправљају (утврђено) техничке грешке из раније одлуке. Приједлог самоуправног споразума о финансирању информативне дјелатности у општини је скинут с дневног реда и о њему ће се поново расправљати тек када се сагледају и оценије сва издавања и оптрећења удруженог рада.

У складу са оваквом потврђеном одлуком о утврђивању интереса највећи општински орган управе за имовинско-правне послове спровео је прописани поступак саслушавања грађана и донио одговорајућа решења о експропријацији сваког појединачног дијела објекта. На решења донијета у првостепеном поступку грађанима је пружена могућност да изјаве жалбу Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове. Уколико су незадовољни решењем другостепеног органа, грађанима је омогућено да покрену управни спор код Врховног суда СР Црне Горе. Неопходно је

Овако је било свако вече пред „Могреном“ и у поноћ

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва Издавач: Културно-информативни центар Будва, Директор: ВЕЛИБОР ЗОЛАК. Уређује Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: ВЛАДИМИР СТАНИШИЋ. Адреса редакције: „Приморске новине“ Будва, телефон 41-194. Број жирос-ракчана 20710-603-1809 код СДК Будва, Штампа ИШРО „Обод“ Цетиње. Претпоставка за годину дана 7.200 динара, за иностранство 30 добра. Рукописи се не враћају.

1. СЕПТЕМВАР 1988.

● ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА У СТАРОМ ГРАДУ „У РАЉАМА“ ПРОПИСА

НЕЗАКОНИТО ЈЕ ЗАКОНИТО

ДА СЕ у нашој Републици водило рачуна о члану 207 Устава СФРЈ по коме републички закони „не могу бити у супротности са савезним законом“ не би се Законом о обнови и ревитализацији старијих градова пострадалих у катастрофалном земљотресу (из 1984. године) про писало да се средства за отклањање посљедица земљотреса могу користити су противно намјени утврђеној савезном Законом о обезбеђивању ћивавању средстава за отклањање посљедица од катастрофалног земљотреса који је захватио подручје СР Црне Горе у 1979. години (из 1979. године), нити би годинама већ трајала спорења која често прерастају у скобе на линии грађани — општински органи. Осим већ „историјског“ спора око (не) уставности и (не) законитости одузимања објекта или дјелова објекта у старом граду, предмет правничких надмудривања и сукобљава ња интереса је и одлука Републичког фонда за обнову и изградњу која је захтјела подручје СР Црне Горе у 1986. године „усмјерио“ 188.647.150 динара Радној организацији у оснивању „Стари град“ (без обавезе враћања) за успостављање друштвеног власniштva на дијелу простора у 98 објекта та у Старом граду Будва пре ма усвојеном урбанистичком пројекту.

У априлу ове године, као што смо већ писали, на захтјев грађана и по налогу СДК Југославије, инспектор из експозитуре СДК Будва је извршио контролу употребе средствава Републичког фонда за обнову и изградњу

— такође — истаћи да се грађанима за експропријану непокретност исплаћује пра вична накнада, која се утврђује на основу закона.

Напријед описан и спроведени поступак експропријације пословног простора у старој Будви недвосмислено потврђује да се у свим фазама рада поступало одговорно, озбиљно и темељито, као и у духу важећих нормативних решења СР Црне Горе и СФР Југославије.

Све то указује да су јавно пласирани ставови у неким средствима информисања о неустановном и незаконитом поступању у предметној експропријацији, неравноправности грађана Старог града Будва, необезбеђенству њихове правне заштите и о наводној национализацији њихове имовине нетачни, произвољни и злонамјерни. Овако неодговорни написи који су се појавили код једног дијела штампе имају — прије свега — за циљ да изврше својеврсни притисак на легалне друштвене, политичке, делегатске, државне и правосудне органе приликом одлуччивања у овом друштвеном подухвату. По оцјени два предсједништва, та ква понашања и јавно изречење дезинформације су — управо — неприхватљиви и недозвољени поступци, а не — како се понекад жели представити — на легитиман и демократски начин донијете друштвене одлуке.

Што се тиче у листу „Интервју“ много експлатисане теме да се једино Служба друштвеног књиговод

(по наведеној одлуци) и коначтава да је трошење средстава за обнову и изградњу за успостављање друштвеног власniштva на приватној својини „супротно на мјени“, јер таква могућност коришћења тих средстава није предвиђена ни савезним Законом о обезбеђивању средстава за отклањање посљедица од катастрофалног земљотреса који је захватио подручје СР Црне Горе у 1979. години, ни (републичким) Законом о Републичком фонду за обнову и изградњу подручја пострадалог од катастрофалног земљотреса. Дакле, незаконито.

FIO „Стари град“ је уједињила приговор којим „због прекорачења овлаšćења инспектора СДК приликом извршења контроле, због нетачног и тенденциозног тумачења наведених републичких прописа и аката, и због неадекватног односа инспектора СДК према заштити виталних интереса у обнови Старог града који су примарни и потпуно јасни“ захтјева да се након свестраног и детаљног разматрања приједби „предметни записник стави ван снаге, као правно неоснован и произвољан“.

Иако се из овог приговора не види због чега је записник СДК „правно неоснован и произвољан“, СДК је прихватила приговор и у долупни записника коначтава да је „поновним увидом у документацију и тумачењу материјалних прописа који уређују ову материју“ утврдила да су средства Републичког фонда за обнову и изградњу по одлуци од 18.

ства у овој ствари правилно поставила, јер је посредством свог инспектора из Експозитуре Будва утврдила да се одобрена средства обнове не могу користити за исплату накнаде експропријаних објекта, треба рећи да је РО у оснивању „Стари град“ Будва благовремено уложила приговор на налазе инспектора СДК, због прекорачења овлаšćења пријеком извршење контроле, нетачног и тенденциозног тумачења законских прописа и аката, и због његовог неадекватног односа према заштити виталних друштвених интереса у обнови Старог града Будва. Будући да Служба друштвеног књиговодства још увијек није решавала по приговору, иако су за то истекли законом прописани рокови, оцијењено је да о овој наводној „не законитости“ треба просуђивати тек након одлуччивања по уложеном приговору инвеститора.

У циљу објективног информисања шире јавности, два предсједништва истичу да оним грађанима старије Будве који су до земљотреса у својим објектима обављали самосталну дјелатност није експропријан пословни простор. Исто тако, надлежни општински органи су закључили да ниједном грађанину експропријацијом не смију бити доведени у питање законом прописани елементарни услови становаша. Најзад, донијет је и закључак да се грађанима из Старог града, који изразе интерес и посједују одговарајућу

априла 1986. године коришће на намјенски.

То, како стоји у допуни записника, произилази из Закона о обнови и ревитализацији старијих градова пострадалих у катастрофалном земљотресу којим је прописано да се средстава Фонда могу користити и за успостављање друштвене својине, као и да се друга средства могу користити за ове намјене.

Такво је и мишљење савезног

давно-правне комисије Скупштине СР Црне Горе од 29.

јуна ове године.

Сада имамо двије сасвим супротне ојјене. По савезном и (једном) републичком закону употреба средстава за отклањање посљедица земљотреса за успостављање друштвене својине на приватним објектима у старом граду је ненамјенско и незаконито, а по другом републичком закону таква употреба средстава је намјенска и законито. И једно и друго у року од непуна четири мјесеца утврдила је иста експозитура исти инспектор СДК.

Ово је прије свега типично слика примјењивања и тумачења правних прописа у нашој земљи, с тим што је у конкретном случају отежана јакавајућа околност што се све то директно одражава на (већ давно) поремећене односе око обнове Старог града, што ту сваки проблем има већу специфичну тежину него у другим случајима.

Питања се иамећу сама од себе, али се уместо пажње и осуде правника због оног „два правника — три мјесеца“ морамо запитати да

ли су они принуђени од својих налого даваца да се тако понашају, или им је заиста посао да загорчавају живот онима на које се прописи односе. На то је свакако тешко одговорити, али је и највећем лајку јасно да су наместе промјене прописа (по себи закон) у директној служби дневне политике, да се у поступку припреме и доношења закона више води рачуна о нашим жељама, него у оквирима у којима се објективно (у складу са принципима уставности и законитости) могу донијети нове норме.

А како ће се конкретни случај (не)намјенског трошкова средстава разрешити, тешко је предвидети. Устав СФРЈ је (члан 207) прописао да не се ако је републички закон у супротности са савезним, привремено до одлуке уставног суда, примијени. По савезном и (једном) републичком закону употреба средстава за отклањање посљедица земљотреса за успостављање друштвене својине на приватним објектима у старом граду је ненамјенско и незаконито, а по другом републичком закону таква употреба средстава је намјенска и законито. И једно и друго у складу са принципима уставности и законитости са савезним законом, односно да је у супротности са савезним законом, дужан је да покрене поступак пред уставним судом.

Обично човјеку се овде тешко снађи, тешко схвати ти шта је шта, а правници се сналазе — као што види мо.

В. М. Станишић

● ОДГОВОРИ

**СТАНОВИ
ЗА РАДНИКЕ**

НАКОН делегатског питања које је на сједници Друштвено-политичког вијећа, 17. јуна, поставио Крсто Вукотић, Општинско вијеће

Савеза синдиката је израдио Информацију о изградњи стамбене зграде за коју је Стамбеној и штедној кредитној задружи „Елмос“ доđијељено земљиште са именом радника који су склонили уговор за градњу ста на, која је делегатима подијељена уочи сједнице Скупштине општине 29. јула.

Из информације која је непотпуна и недоречена сазнаје се да се планира градња 103 стана (59 радника „по имену и презимену“ и 44 радника ООУР „Будва“ за које је плаћен аванс, а спасак ће утврдити самоуправни органи) а да су о томе ко може под „радничким“ условима градити стан, одлучују доносили надлежни органи организација у друштвенног рада и других самоуправних организација и заједница.

У информацији, међутим, није речено како и по којим критеријумима су утврђене квоте становова које припадају одређеним организацијама и заједницама, као и како се са првобитних 82 стана (како је у новембру утврђено на сједници скупштинских вијећа пријеком додјељивања земљишта) дошло до 103. Значи ли то и да још није конечен број радничких становака?

Посебно је питање да ли је сва ова изградња у складу са прописима о стамбеном задругарству и да ли су самоуправни органи озбиљно и одговорно утврдили ко ће моћи да под новој линији условима гради стан. Но, и за то постоје надлежни, па треба сачекати њихове одговоре.

Из информације која је подијељена делегатима уочи сједнице Скупштине општине 29. јула, преносимо спасак радника који су скло-

(Наставак на 6. страни)

аргументују своје тврдње и оптужбе. Једно се на тај начин они могу прихватити као активни и конструктивни политички субјекти. У противном, и даље ће за њих важити ојјена коју је својевремено изрекао Општински комитет СК Будва да се ради о појединцима, који настоје да у Будви поново оживе атмосферу непреливости, политичких интрига, сумњица, етикетирања, међусобних сукоба, групашења и борбе за власт. Таква ојјена за њих ће стајати, без обзира да ли их као безимене прихватају редакције неких информативних гласи-

● ТУРИСТИЧКА ПОНУДА „МОНТЕНЕГРОЕКСПРЕСА“

КРЕНУЛИ СПЛАВОВИ

Низ кањон Таре, дуг 96 километара, и са стрмим падинама обученим бујном вегетацијом, високим и до 1300 метара, кога само по дужини надмашује онај ријеке Колорадо у Америци, убудуће ће се сплаварити пријатније и удобније.

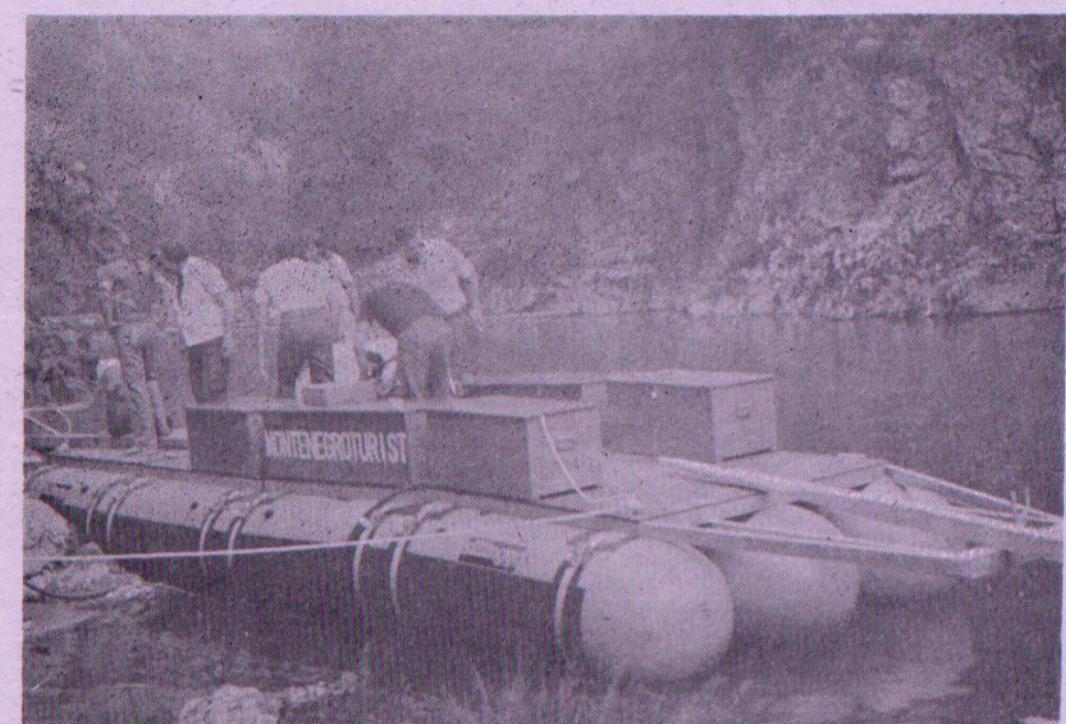
„Монтенегротурист“ је на име од француске форме „Силинцер“ купио два гумена сплава, који су недавно испробани и показали се необично погодним за сплаварење низ брзаке Таре. На редовну „вожњу“ кренули су 4. августа, а први путници су били француски туристи.

Имали смо задовољство да на једнодневном сплаварењу будемо са групом туристи чких представника и новинара, и утисак свих њих је исти: ради се, кажу о новој туристичкој понуди коју ће туристи добро прихватити. Посебно је значајно што се овим новим пловилом обезбеђује пуна удобност и сигурност сплаварења за 25 особа.

Сплаварење, од моста на Ђурђевића Тари до Шћепан поља, траје три дана. У међувремену се ноћи под шатом рима у логорима у Радован луци и у Брештеновици, уз логорске ватре и домаће специјалитете скоруп, сир, печењу јагњетину, и, наравно, пјесму и весеље. Цијена овог атрактивног путовања када се „душа и срце одмају“ је 120 хиљада динара.

— Имам врло повољан утисак о овом новом пловном објекту који је за Европу новина, и процењујем да ће Тара и њен кањон убудуће бити много привлачнији и познатији, рекао нам је о сплаву „Силинцер“ и путешествију низ Тару на њему, Митја Кочеваль, представник „Бемекса“, у Будви, фирме која је заједно са „Монтенегротуристом“ уложила средства у куповину прва два оваква пловна објекта.

У „Монтенегротуристу“ не крију задовољство што су

се нови сплавови показали такорећи идеални за коришћење на Тари.

— Већ смо на путу да на ручимо још два мања оваква сплава и у посао би се уве ли идуће године. Посебно је

важно што ће сви они моћи да се користе пет умјесто три мјесеца, што је био случај до сада са сплавовима од балвана. Затим, од Шћепан поља до моста на Ђурђевића Тари, одакле се креће на

сплаварење, лако ће се превозити камионима, каже директор Монтенегротурист, Бранко — Дики Кажанегра.

Текст и снимак: Д. Новаковић

● СА ХОТЕЛСКИХ ТЕРАСА

ГОСТИ КАО ЗАБАВЉАЧИ

НАПОРИ туристичких и угоститељских радника да понуду у хотелима прошире и гостима боравак учине са државним, а тиме и пријатнијим, ове године били су највидљивији. Директор продаје и анимације у организацији „Будва“, Ђуро Радановић, каже да у свим хотелима раде мали тимови анимације, који брину да се гости забаве док су у хотелу и на плаži. На плаžama се организују игре и такмичења на води, а на ресторанским терасама одржавају се фолклорне и плесне вечери. Гости радо прихватају да у програмима учествују заједно са извођачима и аниматорима. Затим, одржавају се спортска надметања националних селекција и слично.

У томе се најдаје отишло у Туристичком насељу „Словенска плаža“. Поред фолклорних и плесних редова, то се приређују такозване „шарене вечери“. На терасама „Рондо“ и „Цвјетна тераса“ наступале су балетске групе састави ромске музике и други.

Посебно привлачне за госте су „Игре без граница“, када се националне екипе туриста боре за бодове и на граде у разним вјештинама на води у базену „Рондо“. Аниматори Карло Петелин и Никола Вукчевић показали су се као умјешни и снажни водитељи и код

гостију постали необично популарни.

— У свим тим забавама и играма важно је да се гости појављују као активни учесници у програмима, а често и сами учествују у њиховом креирању. Друго, и посебно важно је што све те манифестије доприносе повећању ванпасионарске потрошње, каже Ђуро Радановић.

У хотелима наглашавају да представници иностраних агенција свесрдно подржавају сваку новину у обогаћивању садржаја боравка гостију. Тако је „Јутјуберс“ из Лондона, на примјер, финансирао изградњу неколико игралишта за тенис у Туристичком насељу „Словенска плаža“, а „Некерман“ је обезбиједио неколико комплета ронилачке опреме, које користе њихови гости и чланови ронилачког клуба „Будва“.

Агенција је обезбиједила и учитеље роњења. „Јутјуберс“ и „Некерман“ су обезбиједили средства за преуређење ресторана „Хаваји“, на острву Свети Никола, који ће већ идућег лета добити ново руко.

Д. Новаковић

● ИЗ НАШЕ ТУРИСТИЧКЕ БИЉЕЖНИЦЕ

„ОГЛАСИ“

У Будви, као што znate, постоје само једни семафори. Но, на жалост ни они не раде како би требало. Силазеши старим каторским путем према центру града, централни семафор је затајио, а други, њему са десне стране, потпуно је „обрђен“ зеленилом тако да су возачи припушћени да нагађају када ће се уплатити зелено свијетло.

Чињеница је да за реклами значи много за популарисање мајчи. Ипак, да ли је то разлог да се плакати лијепе по читавом граду и свуда само не на таблама за огласе? А како кад табле и не постоје. На свакој згради, трафици, по улазима и излозима пише — „Турнир у малом фудбалу“, „Ревија филмова“, „Град театар“, „Рокен-рол фешта“, „Видео Дискотека Авала“ — а тик до њих мали огласи који се такође бејз дозволе и онако ручно исписани каче свуда. „Изгубио пса“, „Продајем кокошке...“, „Поправљам веш машине“, „Мијењам кућу“ — све ово вам говоримо да се не изненадите ако вам једног јутра на улазним вратима осваље „продајем кукуруз“ или можда „тражим жену“.

Да кажемо ријеч-двије о оној другој страни наше културе. Сезона је добра туристи пристижу. Кола је много паркинзи су пуни поготово навече, у вријеме излазака. Међутим, то није разлог да се кола паркирају по тротоарима и травнатим површинама. Ипак тога је превише.

Пуни аутобуси свакодневно пристиже и умјесто на аутобуску станицу, искрцају испред Тргног центра туристи посједају на искрцаје кофере. Парадајз туристи су опет прича за себе. Ту су у пролазу, па није битно што за њима остају хрпе смеша. А шта кад оду? На њихово место долазе други. У бити човјека је да неки траг остави за собом.

ПЕТРОВАЦ

ИАКО је мали градић, Петровац на свој имац. Чистоћа и услуга су на нивоу. Дуж читавог шеталишта су постављене корпе за отпадке, а услугни прдавачи нуде доста тога почевши од умјетничких дјела, бижутерије, сребра, па до колача. Петровчани се хвале да је сезона у пуном јеку и да је понуђено готово 100% Културно-забавни живот је такође богат. На тераси „Кастела“ свира група „Пијане струне“, у хотелу „Ривијера“ група „Ласер“, у хотелу „Палас“ „Мама коко“, а у „Сутјесци“ пјева Весна Тошић. — Дакле све од класиче до народњака.

Црвена комуна — дом културе у Петровцу је „задужен“ за културни репертоар. — Тамо је тренутно поставка слика Владимира Врлића — Анкина, а одређени репертоар Града театра даје се у Великом маслињаку. Један од недостатака Петровца је и то што не посједује љетњу позорницу. Одговорни обећавају да ће се и та празнина ускоро попунити.

ПЛАЖЕ

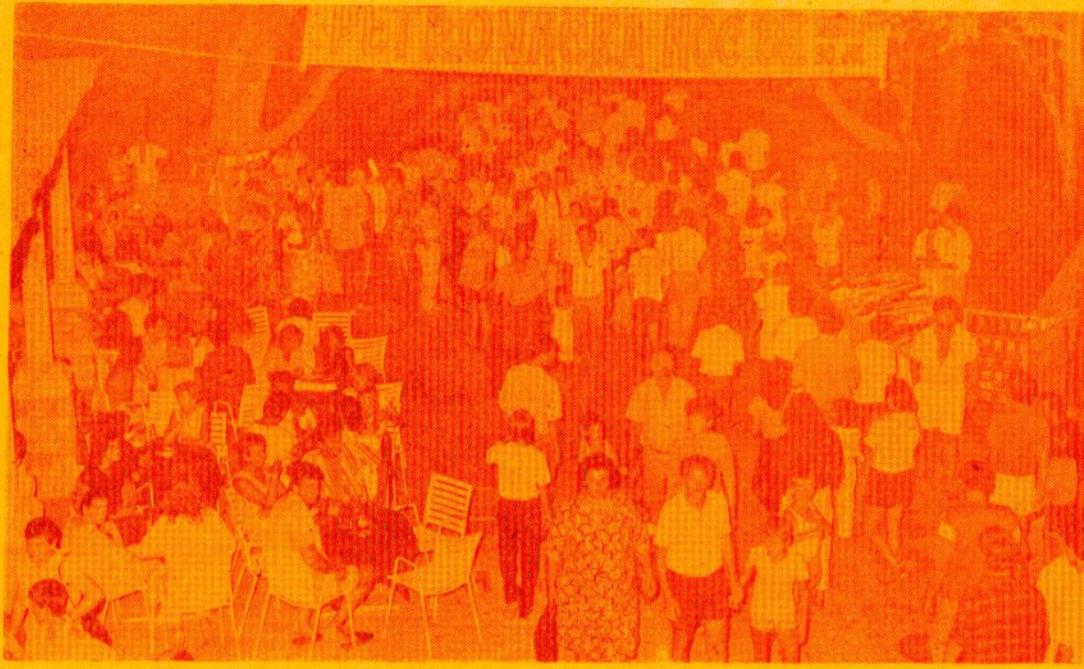
Основни извор прихода у љетњој сезони да се мало грубо изразимо су плаže и море. Нима на жалост није посвећена довољна пажња. Људи из Лучке капетаније поручују да су плаže обиљежене дosta добро, иако је обиљежавање завршено тек 6. јула, требало је то урадити до маја. Ништа ново — навикли смо да све касни. Но, кад би то био једини проблем, било би дивно. На многим плаžама чамаца за спашавање нема, а ни једна радна организација нема способљеног спасиоца на плажи.

Велики број мононаутичких таксиста нема редовно прописану посаду, а чамци се изнајмљују на дивље, и то за дебеле паре. Има и таквих родитеља који дају чамце малолетној дјеци, не водећи рачуна какве их незгоде могу све задесити. Поред немарних родитеља ту су и неурядни власници, који возе чамце без броја. Да поменемо и таксисте који прекрцају чамце и доводе у директну опасност људске животе. Многима од њих било би паметно подсјетити се на 1949. када је из истих разлога изгинуло 17 људи.

Лучка капетанија у Будви је упутила 100 захтјева за покретање прекрајног поступка, због угрожавања безbjедности људских живота на плаžама комисији за поморске прекраје Лучке капетаније Бар.

Питамо се само дали је потребно да неко настрађа да би се надлежни упитали: је ли дошло вријеме за спровођење одређених мјера?

Припремила: С. Каџабаћ

● НОВИ ОБЈЕКТИ

РЕСТОРАН „ГОЛУБИЊ“

Почетком јула на Светом Стефану отворен је један интересантан угоститељски објекат. Ријеч је о модерном ресторану „Голубињ“ власништво „Монтенегро-туриста“ Радне јединице „Свети Стефан“.

Овај објекат иако је отворен тек два мјесеца захваљујући одличном квалитету јела, врхунској услуги и пријативним цијенама већ је стекао велики број сталних гостију.

Ресторан има 200 мјеста са терасом и 60 у кафићу. По ријечима шефа ресторана Вида Балића, овдје се припремају све врсте готових јела с роштиња и рибљих специјалитета по веома прикладним цијенама. Све то можете добити у врхунским познатим кувавама и конобара који су дошли из реномираних Југословенских хотела као што су „Интерконтинентал“, „Метропол“ и „Југославија“ из Београда, „Црна Гора“ из Титограда и других.

Између остalog, у овом ресторану, може се обезбједити и пун паспорт по цијени од 24.000 динара, док по-лупансон стаје 15.000.

Р. ПАВИЋЕВИЋ

● ИСТИЧЕМО

ПОШТЕНИ НАЛАЗАЧ

Драган Поповић

Овакав примјер у неким другим околностима не би био ни мало чудан. Био би — нормалан. Али, мора се пријећи, да нас стварност чуји другачијем, да су баш овакви примјери све рјеђи. Но, побољшамо редом. Драган Поповић, из Струмице, управник олмаралишта Власијских хидроелектрана у Бечичима, након побијајење трговине са раднишком Јагодом Станишићем враћао се аутом ка олмаралишту. Одједануут в возњи, примијетио је два жута предмета на путу и у првом тренутку није знао о чему се ради. Када је ће бје загледао виљу је да ју то новчаници. Шта се потом десило? Зауставио је ауто, узео по-вчанице, у авт је поменутом раднишком утврдио да се у њима налази пуно новчана и без размишљања отишао у СУП и цио случај испричао.

У СУП-у, прича нам Драган прегледали смо докумената и установили да су

власници њемачки држављани, те да се у новчанику налази 645 марака, и око 34 милиона старих динара, два пасока, возачке дозволе, и друге личне исправе. И док смо ми сједели и причали након два сата дошли су власници. Били су то њемачки држављани млади пар који јако збуњен, и у почетку нису знали чији је то. Када су им показали и објаснили да сам ја пронашао њихове новчанке просто су ме загрлили и без ријечи ме ташпали од среће. Поново смо пре-бројали ћовац, прегледали исправе, направили записник.

Када сам се растајао, загрлили су ме и казали: — „Ви сте Југословени добри људи. Ово никала нећемо заборавити. Хвала вам“. Размијенили смо и адресе, — растали се.

Када сам се вратио у олмаралиште, наставља при чв Драган, примио сам мнозинство честитки од својих колега и комшија, а сјутрадан ми је лично честитио и др Борислав Јовић, предсједник Скупштине Србије.

Неколико дана након свега што се десило, размишљао сам о свему какже нам на крају Драган Поповић — Нисам учинио никакво дјело. Мислим да је то сасвим појмално, мала ми је јако као што тај осећај није присутан код свих људи. То мало поштева нам је потребно.

Ранко ПАВИЋЕВИЋ

НОВО У СТАРОЈ БУДВИ

Туристичка понуда Будве обогаћена је једним вриједним угоститељским садржајем. Зavršena је реконструкција адаптација и опремање једног од најстаријих угоститељских објеката у Старом граду, хотела „Балкан“.

Послије реконструкције и адаптације хотел је добио необично атрактиван изглед а унутра је савремено и неobično атрактивно опремљен. На површини од 267 метара квадратних објећено је пет апартмана, са 25 лежаја, на првом нивоу у згради је посластичарница и мања сала а у приземљу зграде су снек-бар и угоститељски локал, са терасом испред, са

укupno стотинjak мјеста. Објекат ће пословати у саставу „Авале“.

Унутрашње уређење и опремање хотела према пројекту арх. Марије Којаковић, обавила је организација „Шипад-инжењеринг“ из Сарајева, и у све је то утрошено двије милијарде динара. Хотел ће радити преко цијеле године.

Д. Н.

● „ПЕТРОВАЧКА НОЋ '88“

ЗАБАВА ДО ЗОРЕ

У ПЕТРОВЦУ је 30. јула слржана традиционална манифестија „Петровачка ноћ“ који су организовали ондашни ентузијасти и туријстичко-угоститељски радио- и музичке групе „О била“, „Кербер“ и „Музичка радионица“, изведена је монодрама „Шок“ Михаила Радојичића, свирао је гитариста Хуан Галдамез, а наступили су бројни глумци, певачи, пјесници... Програм је волили уходани аниматорски тандем са „Словенске плаџе“ Никола Вукчевић и Карло Петелин.

„Петровачкој ноћи“ је присуствовало десетак хиљада туриста који су били више него задовољни.

ВРИЈЕМЕ ИЗБОРА

АВГУСТ је био — вријеме избора. Не представници народа ни у какве организације него једноставно лијепих дјевојака које су се одмарале на нашим плажама.

Прво је у нудистичком кампу „Првена главица“ код Светог Стефана, одржан традиционални избор мис Домаћин, се потпуно да обезбеди „добар матери-

јал“, да организује изванредан програм, да бројним гостима уживија за очи и уши, приушти и донесе задовољство — добру храну и пиће. За најљепши голу дјевојку изабрана је студентиња Едина Калабић из Љубљане, којој су припала лијепе награде. Изабране су и њене пратиље, мис топлес и мис шарма.

Одмах затим и Туријстичко насеље „Словенска пла-

ХОТЕЛ „БАЛКАН“

У пасажу у згради при крају је опремање мини маркета и продавнице мјесничких производа и цвијећа које ће водити „Јадран“, па и ти садржаји представљају добар разлог да хотел „Балкан“ ради преко цијеле године.

Д. Н.

● ИБРАХИМ ЉУБОВИЋ У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

НА ИВИЦИ МАШТЕ И СНА

ИСТАКНУТИ сарајевски сликар Ибрахим Љубовић представио се у Модерној галерији са тридесетак уљаних слика насталих у послиједњих десет година. Љубовић самостално излаже од 1960. године, а такође учествује и на многим реализацијама селективним изложбама у земљи и иностранству.

Љубовићево сликарство нас уводи у један чудесно тајновит ликовни свет просторно омеђен ентеријерима, или екстеријерима са кућама и улицама чији пунтеви често одводе ка свијетлу, док вријеме на њима као да јестало хватајући и нас посматраче у ту свој чаробни замак. Замку која нам омогућује да макар иначас, пробудимо у себи сјећање на заборављени сан у коме смо некад препозна-

вали инсертне вјечног трагања за трајањем кроз пре-плављеност осјећања скриве не патње и туге. Стилско одређење овог сликарства није потребно, шити важно, јер, оно се, уствари, описе од одређења оживљавајући оно што умјетник у тренутку стварања бива најимодније за израз свог чинчаријег бића. И ту негде на ивици маште и сна, Љубовић гради свој ликовни свијет, колоритом чији тонови усклађени са тањаним осјећајем за валерске вриједности боје, подсећају на „златни вијек“ холандског сликарства, и композицијом, код које затвореност структуре често демете са једне стране распоред неистварних ликова анђeosких принциза, а с друге, свјетлост која вједно чини примијарни и суштински аксиолошки акце-

нат слике. Јер, све је на Љубовићевој слици одређено свјетлошћу, било да она извана на крају опустејућих улица, било да пружма зидове и фасаде оронулих кућа, било да нагони ликове принциза на необичне узlete. Свјетлост је стално присутна маестрално укомпонована и пренесена из сновијења на платно овог обдареног умјетника. Покатклад она својим загонетним признаком појачава надреалну атмосферу самоће у којој подједнако битиш и бића и предмети, носећи у себи меланхолично предсказање узападности постојања. Чешће, парапоксално унраво кроз потенцирање осјећања туге и патње, осјетљава пут ка миру као мост који спаја обале смисла и вјечности.

Луција Јелушкић

● ЛИКОВНА ХРОНИКА

Војводина на сликама

У ГАЛЕРИЈИ „Аркада“ у „Словенској плажи“ изложбу слика имао је сликар највећи Сава Стојков, из Сомбора. Представио се са 24 уља на платнама стаклу и лесониту са мотивима Војводине, радених у маниру поетског реализма. Ово је било двијестото самостално представљање овог сликара, а до сада је излагao на свих пет континентала

СЛИКЕ И СКУЛПТУРЕ
МИБА ВУЛОВИЋА

Академски сликар Мићо Вујовић је на тераси ве-сторана-бара „Знак питања“ имао изложбу слика и скулптура за коју су поклоници овог ствараоца показали живо интересовање. Занимљивост изложбе је била у томе што је поред изложених скулптура сваког дана постављао двије нове слике које тада нису излагao. Преовладавали су радови у већем формату а излагао је аквареле, црteже, гвождеве, пастеле и скице.

ЦРТЕЖИ САВЕТЕ МИХИЋ

Београдски сликар Савета Михић, из Београда, у галерији „Аркада“ је имала запажену изложбу штежка — радови већег формата. Занимљиво је да је овај ствараош поред тога што је члан УЛУС-а и члан италијанског удружења ликовног удружења АРТЕЛИТЕ 2009 и радови јој се налазе у више музеја и приватних збирки у земљи и иностранству. За запажено ствараоштво је добитница више награда и признања, међу њима Златне повеље за сликарство Милана и „Златно перо“ Београда.

АКРИЛИЦИ МАЈЕ
СКОВРАН

Са седам акрилика већег формата у цркви Света Марија представила се млађа београдска сликарка Маја Сковран.

Сковран са симболистичким мотивима пејзажа. Маја Сковран је сликарство дипломирала на Академији ликовних умјетnosti у Београду у класи професора Стојана Белића, а послије дипломске студије је имала у Риму. До сада је излагала у Београду, Петровац Скопљу, Нишу и Светом Стефану а добитник је награде „Моша Пијаде“ на Салону „13. новембар“ 1985. у Петровцу.

ПАСТЕЛИ БУРА ЛУБАРДЕ

Са десет пастела у галерији „Аркада“, у другој половини августа, представио се академски сликар Бура Лубарда из Београда, који живи и ствара у Горажду. Изложио је десетак сувих пастела са мотивима пејзажа и приморских ведута и ово је била његова десетеста самостална изложба. Осим у земљи излагао је у СР Њемачкој, Аустрији, Израелу Канади, САД и Швајцарској а радови му се налазе у више галерија у земљама Европе САД и Канади.

Гост на изложби Бура Лубарде био је Иво Вуканевић, из Стосића, који се представио са уљима са мотивима маслинових стабала.

КЕРАМИКА ТИЈАНЕ
ДУЈОВИЋ

У галерији на Тргу пјесника, у старој Булди, изложбу уникатне керамике — каменима је имала стручни завршне године Академије примењене умјетности Тијана Дујовић, из Титограда. Карактеристика 33 изложених експоната су естетичност форме, гледљивост и привлачност а дилема код посматрача је била да ли су њене школске — експонати, које су рађене на високој температури, извршene из мора или су рађене руком.

Л. Ј.

ШКОЛА АКУПUNKTУRE (5. 09 — 2. 10)

ШКОЛОМ АКУПUNKTУRE, искључиво за лекаре отпочиње овогодишње септембарској дужње са древном мелицином у оквиру пројекта ЦЕНТАР „ЧОВЕК-ПРИРОДА“. Школа ће трајати четири седмице (од 5. септембра до 2. октобра) и за то вријеме ће у сарадњи са булеванским Домом здравља бити изведене 100 сати теоријске и практичне наставе. У тајне овог древног кинеског начина лjeчења ће уводити познати југословенски акупунктурсти: примарнице до мед. Пећа Марин, примарнице до мед. Џаслав Хаџиниколић до мед. Озрен Тошић и до мед. Миодраг Ровински. Лjeчече методом акупунктуре ће безбрдоно (користе се специјалне, изузетно танке игле, чија је дебљина 0,28 mm) а примене ће се и ефикасна је у лjeчењу многих болесних стања посебно код синдрома бола различите этиологије, зајим у лjeчењу психосоматских болести, као и код бронхијалне астме, спастичног бронхитиса, поселица аlopексите итд. Акупунктурно лjeчење је ефикасно је код акутних стања, али је исто тако захвално применити га и код искних хроничних болести, како наводи водитељ ове школе примарница до мед. Пећа Марин.

Л. Ј.

Балета је било на претек

● ИЗЛОЖБА М. ПЈОТРОВСКОГ

СУКОБИ НА МОРУ

У оквиру изложбеног програма Града театра у Старом граду је у току августа представљена изложба артимисаног пољског графичара Мирослава Ћезара Пјотровског, представника торњске графичке школе. Родом из Варшаве Пјотровски је дипломирао 1970. године у графичком атељеју професора Емилка Пјотровича и доцента Ришарда Кшишке на Одјељењу ликовних умјетности Универзитета Н. Коперника у Торнују, где је данас доцент на Одјељеку за графику.

Торњ, из чије школе долази овај умјетник, је поред Варшаве и Кракова један од главних центара у коме се његове и усавршавају пољска графика, која у својим уметничким тенденцијама тежи ка импресијију аутономности као са питањем матициности за остварење различитих ликовних замисли, а која се приђе свега темељи на техничкој перфекцији и проналажењу маштитвих комбинација при остварењу ијеловитости ликовног израза. Мирослав Пјотровски у својим графичким листовима указује на тематску преокупирању маринистичким мотивима у оквиру којих покушава да изрази проблем односа и положаја човека у односу на простор, вријеме, природу и друштво који га окружују. Својом специфичном симболиком, он покушава да у сукобу романтичних једрењака и бурних мора избегне бродоломе на које га редовно упућује свијест о тренутку свог постојања у бесконачности свемира.

Л. Јелушкић

ОБАВЈЕШТЕЊЕ *

У ТОКУ ТРАЈАЊА ШКОЛЕ РАДИЕСТЕЗИЈЕ, ОД 19 ДО 26. IX, СВИМ ГРАВАНИМА БУДВЕ КОЈИ ТО БУДУ ЖЕЂЕЛИ ВИБЕ ОМОГУЋЕНО ДА ИМ СЕ ИЗВРШИ РАДИЕСТЕЗИЈСКИ ПРЕГЛЕД СТАНА, АКО СЕ БЛАГОВРЕДНЕ ПРИЈАВЕ ЦЕНТРУ „ЧОВЕК-ПРИРОДА“ (тел. 01-343). ЦИЈЕНА ПРЕГЛЕДА: 20.000.ДИН.

СТАНОВИ ЗА РАДНИКЕ

(Наставак са 3. стране)
или уговор са „Елмосом“
за изградњу станова:

Милутин Јањушевић, Љи-
ђија Челебић, Борислав Кр-
ковић, Славица Шурбатовић
(Средњошколски центар, Ми-
лић Бубања, Стојан Мерд-
овић, Јово Ковијанић, Сава
Клајевић (СУП), Драгица
Митровић, Анка Булатовић,
Тања Мотренико-Симић (Дом
здравља), Милица Војиновић,
Жарко Бинганић, Миодраг
Кујача, Драгица Ачић, Ву-
кица Станишић (ООУР „Ја-
дан-гревина“), Невенка Ђе-
тковић, Веселин Миловић,
Драгољуб Чизмић (ОШ „Сре-
ћане Митров Љубиши“), Јан-
јана Лазовић (РЈ „Центроп-
ром“) Станика Никезић (ОШ
„Мирко Срзентић“, Данило
Стаматовић (Удружење так-
си возача), Видосава Кастро-
товић (Будванска основна
школа), Драган Јаворић, Ра-
нико Вујовић (ООУР „Кому-
налне службе“), Јоке Рабе-
новић (СУБНОР), Јанеана
Зеновић (Историјски архив),

СИОРШ

● ФУДБАЛ БУДВА СТАРТОВАЛА У МЕЂУРЕПУБЛИЧКОЈ ЛИГИ

ДОБРЕ ИГРЕ — ПОЛОВИЧАН УСПЈЕХ

СПОРТСКА јавност наше општине са нестриљеном очекивала старт Будве у новоформираној Међуредубичкој лиги (група ЈУГ). На отварању сезоне, на стадиону у Будви окупило се доста навијача је само из нашег града него и из других мјеста општине и Црногорског приморја. Жељели су да на дјелу видје фудбалере из Будве, адаптирали терен, да уживају у дербију са екипом Бокеља из Котора. И све је на почетку било изванредно: атмосфера и игра лава лута ривала. Будвани су били много болни супарник, највиши су комшије из Котора у свим елементима игре, постигли чак четири поготка, док је њихова одбрана само једном била матирана. Но пет минути пре краја меч логорило се инцидент који се не памти на нашим фудбалским теренима: шеф стручног штаба Которана **Бора Борђевић**, некада прослављени ас „Партизана“ и југословенске премијере незадовољан сукњем **Моме Вукчевића** из Титограда наређује својим фудбалерима да напусте терен, што они и чине. Главном дјелују правде није преостало ништа друго него да меч прекине. И док писмо ове редове фудбалски органи Међуредубичке лиге још увјеик риешавају спорни меч Нема сумње утакмица ће бити регистрована постигнутим резултатом. Которане очекује казна. Инцидент је осудило Предсједништво Бокеља а учинили су то и сви поштени спортички радници овог и других клубова навијачи. Сви они којима је спортско витештво пријатељи.

Но, да се вратимо Будванима. Играли су домаћи фудбалери, добро у првом мечу, а нарочито двоструки стијелијади **Костић**, ветеран **Думић**, **Мирко Ћвијовић**, повратник **Пићан**, поуздан **Кољеновић**. И други су уносили доста жара и жутистије мада некима није доста тога подазило да ногом. Ипак противник је надигран његова мрежа је напуњена.

Доста се очекивало и од гостовања Будванима у Чапљини. Вједовало се да се у мечу са домаћим Борцем, који је недељу дана пре тога до ногу потучен у Вутојићу, од бившег прволигаша Искре може постићи повољни резултат. И да одмах кажемо фудбалери Будве су били на најбољем путу да га остваре. Одолијевали су нападима домаћина узрађали брзим, добро смисљеним контрама. Тако је било све до минута пре краја. До тада поуздана одбрана Будве је за тренутак затајила исковистио је то играч домаћих **Медан** и постигао гол. И обезбедио два бода домаћину.

Минималан пораз у Чапљини не треба никако грачино схватити. Поготову јито су момчи које води **Боро Лазовић**, показали да су добра екипа која може успјешно да се носи и са знатно искуснијим екипама. Треба само наставити у стилу како се и почело: борбено атаковано, жустро. Нема сумње да ће онда бити голова и нових бодова за младу и полетну екипу Будве.

С. Грегорић

У БЕЧИЋИМА ОД 5—9. СЕПТЕМБРА ВАТЕРПОЛО КУП

ДАНИ ОДБОЈКЕ

БОСНА (Сарајево), Партизан и Црвена Звезда (Београд), Вардар (Скопље), Кољубара (Лазаревац) и домаћин Авале учесници су овогодишњег традиционалног турнира „Дани одбојке 88“ који ће се од 5. до 9. септембра одржати на терену хотелског комплекса „Бечићка плажа“.

Турнир се игра по бол систему (свако са сваким), а утакмице ће судити **Мићан Илић**, **Часлав Јанковић**, **Обрад Вујасиновић** и **Душан Мишић**. Како је најављено турнир ће пратити предсједник Одбојкашког савеза Југославије **Бранислав Миковић** и савезни селектор **Лазар Гроздановић**.

Главни покровитељ турнира „Дани одбојке 88“ је ООУР „Будва“.

Вс. С.

НЕУСПЈЕХ БУДВЕ

Будва није успјела да на први подвиг и пласира се у финале купа Црне Горе — на свом пливалишту 24. августа је поражена од херцег-гњовског Јадрана са 6:11 (2:4, 1:2, 1:2, 2:3). Прволигаш из Херцег-Новог је био од почетка бољи и побједа против ослабљене Будве (није играо капитет **Мунџува**) је сасвим заслужена.

ПОСЛЕДЊИ РЕЗУЛТАТИ

ФУДБАЛ

ОФК БУДВА — ОФК ТИТОГРАД 0:1 (0:1)

ВАТЕРПОЛО

БИЈЕЛА — БУДВА 14:7
РИВИЈЕРА — БУДВА 8:10

Са утакмице Будва — Гусар

● ВАТЕРПОЛО

БУДВА ПРИ ВРХУ

ПОБЛЕДАМА против директних конкурентица за врх табеле на свом пливалишту (против Гусара је било 13:12, а против Бељвија 15:8), Будва је послије 16 кола избила на четврто место са реалним шансама да у завршници такмичења Друге савезне лиге — група ЈУГ освоји једно од прва три места (што значи прелазак у виши ранг — Прву „Б“ лигу), или чак,

понови прошлогодишњи успјех и освоји шампионску титулу. У последња четири кола Будва гостује у Бијелој која је у врху табеле и у Беновићима против Ријејере (која се бори за опстанак), а затим на свом терену дочекује сарајевску Босну и КПК са Корчуле који су у доњем дијелу табеле.

● УСПЈЕХ ПЛИВАЧА — ПИОНИРА

ШЕСТ ПЛИВАЧА - ДЕСЕТ МЕДАЉА

НА ПРВЕНСТВУ Црне Горе у пливачу за ставије пионире (до 14 година), одржаном у Херцег-Новом 13. и 14. августа, малобројна екипа Будве (Небојша Вукић, Душан З. Драговић, Стевица драговић, Мирољуб Веџ, Саша Радовић и Мило Божковић и тренер Сандра Кашић) постигла је велики успјех освојивши 107 бодова и треће место током (традиционално) најбољих пливача из Котора и Херцег-Новог. Највише успјеха имао је Небојша Вукић који је освојио двије златне (100 метара краул и 100 метара левко) и двије сребрне медаље (200 метара мешовито и 200 метара левко). Душан З. Драговић је освојио двије сребрне (100 и 200 метара прсно), а Стевица Драговић, сребрну (200 метара делфин) и бронзану медаљу (100 метара делфин). Трећи пут узастопне пионирске штафете из Будве 4 × 100 краул је освојила треће место у Републици Вукић, Д. Драговић, Радовић и С. Драговић постигли су изузетих успјеха освајањем другог места у штафети 4 — 100 мешовито.

Тако су наши пливачи наставили са успешним и освојили десет

Душан З. Драговић, Сандра Кашић (тренер), Небојша Вукић, Саша Радовић, Марко Фабрис и Стевица Драговић

медаља у веома јакој конкуренцији са вршићима из Котора и Херцег-Новог. Сојуз имају много боље успехе за рад

Изванредним резултатима у пионирској конкуренцији Вукић и Драговић су избили учешће на Републичком првенству у апсолутној (сениорској) конкуренцији које је одржано у Котору 20. и 21. августа. Да нијесу случајно испунили норму старнијих говоре и ре-

зултати. Небојша Вукић је освојио 4. и 5. место на 100 и 200 метара левко, а Душан З. Драговић 3. и 4. место на 100, односно 200 метара прсно. Бројзана међу Драговића у апсолутној конкуренцији је прва медаља која је послије дужег времена дошла у Будву и један од највећих успјеха наших пливача у последње вријеме.

Вс. С.

● ГЛИНЕНИ ГОЛУБОВИ

НАШИ НА ДРЖАВНОМ ПРВЕНСТВУ

На 15 првенству Црне Горе у гађању глинених голубова у дисциплини „трап“ одржаном у Титограду 20. и 21. августа Стељачка дружина „Приморје“ из Будве освојила је треће место (посије био „Ловач“ из Цетиња, а други „Стријелац“ из Титограда).

Више стријелаца је избило право учешћа на државном првенству, које ће се одржати у Осијеку 9 — 11. септембра а међу њима по нови пут и твојица из Будве: Слободан Јовић, Јоко Л. Борета и Видо Глашинић.

ОГЛАСИ

МИЈЕЊАМ једносабан стан у центру Титограда за одговарајући у Будви, Херцег-Новом или околини.

Понуде на телефоне (081)51799 од 15 сати или (071)530-189, Вељовић.

Мијењам привремено једносабан стан у Титограду за одговарајући у Будви. Телефон (081)33-951

ГРАД ТЕАТАР '88
СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТAK

НАШ РАЗГОВОР: НИКО ГОРШИЧ, ГЛУМАЦ

СЈАЈНЕ МОГУЋНОСТИ

НИКО ГОРШИЧ члан је Словенског младинског гледалишта из Јубљане и тренутно један од најбољих ју гостовенских глумача. Гостовао је на фестивалу Град театар са пет представа

● Дошли сте у Будву са „Младинским“. Како је то гостовање прошло?

— Одлuka да дођемо у овај фестивалски град, с неколико представа, од стране ансамбла прихваћена је са истим одушевљењем као и гостовање Тауферове „Алисе“ у Холандији и Западној Њемачкој тада смо доживјели овације публике а критика је писала да је Вито Тауфер најинтересантнија редитељска личност у Југославији. Ансамбл је био одушевљен да може будванском публици показати малу антологију Словенског младинског гледалишча. Све су то представе с много награда (и много гостовања) и на репертоару их је десетак. То је наш концепт „златног репертоара“ — да не уништавамо оно што је добро и не затирнемо трагове иза себе.

● Да ли је овај избор селекција најбољих представа Младинског гледалишта?

— Да испричам принципа рада и кратку историју Словенског младинског гледалишта. То је позориште — лабораториј, позориште тимске глуме и оштрог ангажмана. Свака представа је на неки начин резултат истраживања. Или на плану текста или на плану режије или на плану глуме. Увијек нас занима представа у ијединини — као умјетност а не као комерцијала или индивидуални успјех неког глумца. Позориште је нас свих: и редитеља и директора и ансамбла и југословенске критике. Ако би недостајао било који од тих елемената, били би нешто друго. Лоша је историја која се вреднује само по краљевима. Можемо рећи да је Словенско младинско гледалиште лабораториј и нове глуме и по вих глумача који стварају далеко од превазиженог стила психолошког реализма који влада у југословенском театру.

● Боравили сте у Будви дуже. Какви су утисци?

— Будва ме је изненадила. Могу рећи да је интересантна (по својим могућим стима) од Дубровника, да је Црногорско приморје туристички рај, да још и данас уз море лежи неискоришћено богатство које би могло да храни цијelu Црну Гору. Потребно је градити мале хотеле, приватне пансионе и угоститељске школе. Потребно је повећати ниво услуге — не цијена.

● Шта мислите о фестивалу Град театар?

У тај виши ниво понуде већ се уклапају фестивали на Црногорском приморју од којих најзначајније место, ипак, заузима Будва. Програм је богат — у загребачком „Вјеснику“ сам про-

● ШТО ЈЕ СВЕ ВИЋЕНО ЉЕТОС НА ФЕСТИВАЛУ

ТЕАТАР

ОД 1. Јула до 20. августа у оквиру фестивала Град-театар изведене су сљедеће представе:

Прича руна, Народен театар Битољ, текст Горан Стевановски, режија Бранко Брезовец; Злочин на козјем отоку, Словенско младинско гледалишче Јубљана, текст Југ Бети, режија Јубиши Ристић; Класни непријатељ, Словенско младинско гледалишче Јубљана, текст Никола Вилијамс, режија Вито Тауфер; Персијанци, Словенско младинско гледалишче Јубљана, текст Есхил, режија Јубиши Ристић; Истиност, Словенско младинско гледалишче Јубљана, текст Лојзо Ковачић, режија Јубиши Ристић; Горски Вијенац, Републички центар за културно-умјетничку дје-

латност Титоград, текст П. П. Његош, режија Боро Беговић и Вељко Мандић; Shakespeare the sadist ЦЕКАДЕ Загреб, текст Волфганг Баумер, режија Бранко Брезовец; Зашто смо у Вијетнаму, Миши? ЦЕКАДЕ Загreb, режија и адаптација Бранко Брезовец; Хамлет у Мрдуши Доњој, Звездара-театар Београд, текст Иво Брешан, режија Бранислав Мићуновић; Клаустрофобична комедија, Звездара театар Београд, текст и режија Душан Ковачевић; Алеф, текст Х. Л. Борхес, режија Бранко Брезовец, Мара Саде театар Рома Пралине Скопље, текст Питер Вајс, режија Рахим Бурхан; Орестија, Театар Рома Пралине Скопље, текст Есхил, режија Рахим Бурхан; Шоferi, Народно по-

зориште Зеница, текст Ласло Вегел, режија Јубиши Георгијевски; Чекајући Иберменша, монодрама Зинида Филиповић, текст Дубравка Кнежевић, режија Јагош Марковић; Исидорин круг кредом, монодрама Зинида Филиповић, текст Дубравка Кнежевић, режија Јагош Марковић; Представа Хамлет у селу Мрдуши Доња, Шибенско казалиште Шибеник, текст Иво Брешан, режија Анте Балић; „Марго де солато“, Камерни театар '55 Сарајево, текст Вајлав Хавел, режија Егон Савин; Плава Јеврејка, Камерни театар '55 Сарајево, текст Исаак Самоковлија, режија Мира Ерџец.

На фестивалу су још наступили и Омладински експериментални театар из Колашина, Арткок из Цетиња и Студекс из Титограда.

МАЧКА; Кемал Гекић, клавир; Хорски дилитих — хорови „Иво Дола Рибар“ и „Јосиф Маринковић“; Хозе Луис Вила Гонзез, гитара; Микеланђело Севери, гитара; Ехат Муса, гитара; Диего Кармони, гитара и Мигуел Кастано, глас; Томислав Станић, клавир; Аисамбл Музици антика Београд; Илија Груберт виолина и Буро Радиковић, клавир; Скот Сент Џон, виолина и Артур Рове, клавир; „Ад лизитум“, вокални оркестар Француска.

МУЗИКА

У МУЗИЧКОМ програму фестивала наступили су Хор Колегијум музикум; Александар Машар, клавир; Српски гудачки квартет „Мокрањац“ Београд; Камерни оркестар РТВ Титоград; Весна Станковић, виолина и Татја на Шуреву, клавир; Аисамбл за стару музiku Ренесанс; Рита Кинка, клавир; Мајкл Флаксман, виолончело и Нада Кешман, клавир; Маја Јо

кановић, виолина и Лина Романо, чembalo; Александар Сердар, клавир; Арс иона, ансамбл за стару музiku; Дејана Патаковић, клавир; Радмила Бакочевић, сопран; Олга Милошевић, сопран и Александар Коларевић, клавир; Иштван Ремер, гитара; Наташа Вељковић, клавир; Миомир Николић, бас; Александар Коларевић, клавир; Гастинг трио СР Ње-

БАЛЕТ

У ОКВИРУ балетског дијела фестивала изведени су следећи програми:

Пружни ми руку Терпсихора, фестивалска продукција, премијера, кореографија Дејан Пајовић; Балетско вече, Словенско народно гледалишче Јубљана, кореографија Вла-

сто Дедовић, Леон Иванов и Иво Коси; Балканске импресије, фестивалска продукција, премијера, кореографија Катарина Стојков-Слијепчевић; Каспар Хаузер, кореографија В. Косрић и С. Бештић; Мисема Тантре, Пле син ансамбл Загреб, кореографија Јасмина Јурковић.

ПОЕЗИЈА

ОД 11. јула до 19. августа на Тргу пјесника наступили су:

Луко-Пајетак, Вељо Милошевић, Исмет Реброња, Лари Левис, Хуан Октавио Пренс, Јордан Плевиши, Радован Павловски, Александар Секулић, Душко Трифуновић, Драгомир Брајковић, Буѓимир Дубак, Ненад Грујићић, Милан Ненадић, Војислав Деспотов, Босиљка Пупшић, Дарinka Јелић, Мошо Одаловић Енес Кишевић, Драган Драгољубић, Мирослав Тохоль, Вјечеслав Купријанов, Душан Говедарчић, Ендре Кукорели, Илија Ладин, Слободан Костић, Брајко Чучак, Абдулах Сидран, Стеван Тонтић, Вук Крњевић, Хуго Вилијемс, Милан Комићић, Адам Пуслостић, Анте Поповски, Ангел Думбравеану и Богдан Дроздовски.

РОК-ФЕСТ

Од 15. јула до 22. августа на рок-фесту на острву Свети Никола спирали су: Електрични оргазам, Кербер, Борис Новковић и Ноња стража, Екатерина Велика, Пилоти и Хари Мата Хари.

ФОЛКЛОР

ПЕТ фолклорних концерата приредили су: Танец, ансамбл народних пјесама и игара Македоније, Коло, ансамбл народних игара Београд, и Шота, фолклорни ансамбл Косова.

ХРОНИКА ФЕСТИВАЛА

Југословенска селекција

ХРОНИЧАР феставала Град театар био би дужан да за „Приморске новине“ презентира читаоцима све оно што се догађало од претходног јављања. Како „Приморске новине“ овога пута излазе као двоброј, и у термину када је феставал већ завршен, одустајем од тога макар претрипу и жестоку критику читалаца. Примјернијим ми се чини да читаоцима представим, наравно по мојем мишљењу, оно најбоље што је на феставалу презентирано. На прво место долази феставалска, позоришна и балетска, продукција. Како је и сам фестивал конципиран као иско рак од класичног, као другачији начин театарског прошиљања, није ни чудо што су шансу добили **Бранко Брезовец** и **Рахим Бурхан**, двојица младих, талентованих, самосвојних редитеља. Тако смо добили представу „Алеф“, по текстовима **Бориса** и у Брезовчевој режији, ствараљачки блиску постмодернистичку театру, производ Брезовчевог самосвојног редитељског проседеа која се театарско-естетски и не мора свима допасти али која има једну визуелну атрактивност, једно сјајно ко ришћење природних сценских простора да многима од те визуелис љепоте застане дах. **Рахим Бурхан** имао је много тежи задатак јер се подухватио **Есхиловог** текста „Орестија“, текста који се сматра за најбољи у области старогрчке драме али, у исто вријеме, и као најтежи за сценско постављање. Мора се признати да је Бурхан у приличној мјери успио у остваривању своје замисли и поставио на сцену једну савремену „Орестију“ у којој **Орест** не успијева, иако од богова ослобођен, избјеги замци свога моралног пада као посљедице убиства сопствене мајке. Представа је одиграна у изванредној природној сценографији стараградских зидина на три простора од стране једне веома добре југословенске глумачке селекције. Гостовали су глумци из свих крајева Југославије а говорили су на пет језика међу којима су и грчки и енглески.

● ЗА 51 ДАН ИЗВЕДЕНО 150 ПРОГРАМА ● БИЛО
ЈЕ УСПЈЕШНО ИZNAD ОЧЕКИВАЊА ● ДОСТА ГО-
СТИЈУ ИZ ИНОСТРАНСТВА

Гледали смо и представу „Хамлет у Мрдунги Доњој“ заједнички пројекат Звездара театра из Београда и фестивала Град театар, Будва. Била је то једна класична „пучка“ представа, сјајно одиграна, од стране комплетног глумачког ансамбла, са брилијантним **Петром Божо-вићем** као предводником. Публика их је после сваке представе испратила овацијама. Видјели смо и пресјек рада Словенског младинског гледалишта из Љубљане које се представило са четири представе. „Младинско“ је већ неколико година најбоља театарска кућа у Југославији.

Други сегмент фестивала, исто толико важан, је балет коме се и због лакоће комуницирања са страним туристима посвећује изузетна пажња. Посебно издавам балет, или боље речено кореодраму, „Болеро“ у корсографији Дамира Златара Фраја који је и због својих естетских вриједности због визуелне атрактивности а и због пријема код публике морао бити високо котиран. „Болеро“ је рађен у фестивалској продукцији као и балети „Пружи ми руку Терпихора“, „Тибетанска књига мртвих“ и „Балканске импресије“. Као дио туристичког програма Будве фестивал Град театар у будућности балету мора поклонити пажњу бар као и ове године. Концерти класичне музике били су посјећени и добро примљени а посебно у сјећању остаје концерт **Радмиле Бакочевић** и фестивал гитаре који је био пун погодак и који за слједећу годину треба проширити и још боље осмислити. О манифестији „Трг пјесника“ не треба ни трошити ријечи и напир јер је постала толико популарна и медијски интересантна да се о њој скоро све зна. Дио „Трга пјесника“ постаје и издавачка дјелатност а прво издање је збирка пјесама и текстова учесника трга. Популарност

Цез вечери остаје и за чуђење и за дивљење. Цезу се свакако и безговорно слеђеће године мора пружити већа шанса.

И тако, ваш хроничар покушао је направити иззор искључиво оног најбољег ако не и најатрактивнијег на фестивалу а ако није у томе успио не замјерите јер: **Било је** сто педесет програма у педесет и један дан па човјек све то тешко може да попамти а камоли да направи идеалан избор. Било је толико квалитетних програма да би се и читава година могла испунити. Била је то једна југословенска селекција па нико не може приговорити да је био заобиђен. Било је и много гостовања из иностранства. Програми су били изузетно посјећени а гледалаца је било из читаве Европе па и из свијета. Било је успјешно изнад свих очекивања. Било је подршке од града и републике. Било је и пропушта! Но, пропусти се односе највећим дијелом на техничке потешкоте изазване недовољном техничком опремљеношћу фестивала и систе неспоразуме изазаване нешто због неискрства а нешто и због преморености. Не треба заборавити да је фестивал од чије би се обимности и квалитета „тресао“ и много већи град од Будве радила једна млада и мала екипа „примљена“ скептиично. На крају феставала она прима честитке. А, питање је може ли се и уз ситне пропусте сврстати недостатак неке столице или жеља „наиваца“ да изазову скандал. А овај хроничар не може се отeti утиску да би сви они који су на овом фестивалу учествовали ради били учесници и на слједећем. Зна чи: завјеса на фестивалу Град театар Будва 88 је спуштена. Већ сада треба радићи да све буде спремно за фестивал '89. А он мора бити од овога још боли!

Беселин Радуновић

Сцена из „Шекспирадиста“

ФЕСТИВАЛ И ЦЕЗ

СВИРАЈ МИ, ОПЕТ, СЕМ

ШЕЗДЕСЕТИХ година цез музика се увеко свијала на тераси хотела „Авала“. Послије паузе од скоро десет година, прошле године у оквиру Фестиваља „Град-театар“, почела је тиха ренесанса овог рада слушаног музичког жанра. Захваљујући групи најпознатијих југословенских цез музичара ентузијаста, који су се случajno у Будви заједно нашли на одмору, то исто се поновило и ове године. Истини њихови наступи нijесу били концертног типа већ је то било спонтано музичирање које је изазвало пажњу и одушевљење слушалаца.

На седам окупљања цезиста наступали су Микан

Златановић и Владо Витас, клавир, басисти Малиша Драпкоци и Ато Јакуповић, бубњари Лазар Тосић, Ратко Дивјак и Рики Ристелић, на удараљкама Ненад Јелић, трубач Стјепанко Гут тромбониста Мимо Митровић и саксофониста Карл-Хајнц Миклин, водећи цез музичар Аустрије и декан Академије цеза у Грацу, као и млађи музичари трубач Љубо Јакуповић и пјевачи Нина Павловић и Јасна Јакуповић.

Жеља љубитеља цеза као и самих музичара је да се у оквиру „Града театра“ више пажње посвети цезу, и да убудуће манифестијација назvana „Пононији цез“ не зависи од тога да се цез музичари најављују да у одређено вријеме дођу и проведу го дишићи одмор у Будви, већ да буде организована и до говорена као и друге манифестијације.

— Цез фестивал са иностраним гостима и цез клуб у коме би се љубитељи цеза окупљали, дали би љетњим културним збивањима у Будви једину другу димензију и значајан допринос унапређењу културног и туристичког живота каже наш суграђанин тромбониста Мимо Митровић, који је најзаслужнији што су се наши и инострани цез музичари у Будви нашли на окупу.

Д. Новковић

● ИНТЕРВЈУ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“: БРАНКО БРЕЗОВЕЦ

ТРЕБА ИСТРАЈАТИ

У ПРВОМ, фестивалском броју „Приморских новина“ најавили смо Бранка Брезовца, позоришног редитеља из Загреба, као једног од „хроничара“ Града театра. Ево сад на крају фестивала настављамо тај разговор.

● Од претходног разговора за „Приморске новине“ одржана је премијера ваше представе „Алеф“ по текстовима Борхеса а у продукцији је фестивала. Да ли сте задовољни?

— „Алеф“ је и за мене једно запомњено искуство која ће ми врло много помоћи и напао сам нека решења која ће ми у будућим представама користити. Ова представа, сасвим сигурно, има барем десет минута нечега чиме се до сада никад није бавио и то по питању ритма па и по питању односа појединца и хора, да тако кажем. Значи да сам лично задовољан и да је са те стране Будва за мене имала пуно користи. С друге стране, пак, сасвим је сигурно да је представа изведе у изведбу расла и да смо сви били врло тужни што се након седмог извођења фестивал завршила и све се прекида. А и публика је сваким даном била све концентрисанија, што је добром дијелом заслуга и врло добре промоције читаве те ствари.

● Накнадно сте ушли у тај пројекат. Да ли Вас је то ограничивало?

— Морам признати, дјелимично јесте али ја и волим радити када има доста ограда. Обично ја то сам ради или овај пут се радио о већ довршеној предлози и хтио сам да видим како ће то функционисати када сарадња постоји а и када се дјелимично представа супротставља текстуалном предлозу на коме је настала. Неке доста површине критике говоре о судару текстуалног предлоза и

● ШТА ПОЗНАТИ РЕДИТЕЉ, КОЈИ ЈЕ У БУДВИ ЈЕТОС БИО ВЕОМА ЗАПОСЛЕН КАЖЕ О СВОЈИМ ПРЕДСТАВАМА КАО И О ФЕСТИВАЛУ „ГРАД ТЕАТАР“

сценске реализације, а ту се у ствари ради о једном најмрежном поступку, свјесном супротстављању тих двају ствари и да је, заправо, цијела представа базирана на једној темељној идеји која, уједно бих се рећи, јесте темељна за цивилизацију краја стотине у коме живимо.

● За што у представи тридесет седам мјеста?

— То је нешто што ја сам са собом нисам рашчистио. Ја незнам много о публици, незнам много о томе како публика прихвата те представе. Лично мислим да је то проблем како неки кажу „радост другог дана“. То би се превело: да те представе пуно боље дјелују други дан дакле након одславане ноћи, да тада остане много више него у првобитном дојму. Према томе ја незнам шта значи тридесет седам нити шта значи триста седамдесет нити три хиљаде седамдесет. У том смислу то врло тешко слиједим и врло тешко ми је тај број ограничавати на тридесет седам. Човјек који је текст адаптирао мислио је да је то број који је посвећен Борхесу што ја, опет, држим великом мистификацијом јер тачно не разумио што би то значило тридесет седам а не тридесет шест. То дјелимично подсећа и на неку врсту тоталитаризације казалишног посла и некакве лажне мистификације које подсећају на моје пријатеље из Словеније из „Нове словеначке умјетности“. Дакле, пристао сам на ту идеју адаптатора текста да буде тридесет седам мјеста. Суштински разлог био је у томе што је у цркви у којој се дјо

представе игра могло да ста-не само тридесет седам људи а дosta mi је било стало да се представа заврши у цркви због тог споја цркве и кртског павирина.

● Због својих представа боравио си дugo на фестивалу. Најавио сам те као „хроничара“. Дакле?

— Концепт постоји и ја сам га видио већ у програму. Тај концепт се наравно није могао видjeti из аспекта људи који су на фестивалу два три дана. Но, евидентно је да он постоји и да би на њему требalo још јаче инсистирати. Дакле, да не постоји само на нивоу програмa него да се иде још даље па да се направи не-дјела „пучког“ догађања, једна недјеља плеса, једна недјеља овог типа театра. Можда би то дало неку јесгину и довукло људе који овдје нијесу само случајно који се тим послом баве као што ће у деветом мјесецу бити алтернативна медицина. Чини ми се да је овај фестивал сасвим различит и од „Сплита“ и од „Дубровника“ да овдје долазе различita имена и мислим да је, у сваком случају, Будва нашла своје место. Сад је само питање које ли на то име истрајати. И даље треба инсистирати на младим талентованим људима који нијесу ни у Сплиту ни у Дубровнику.

● Хоћemo ли тебе видjeti и следеће године на фестивалу?

— Ја мислим да хоћете и више него до сада.

В. Радуновић

● ОСВРТ

УМЈЕТНИЦИ, ЗАШТО ТАКО?

ОНО што се 17. августа увече, додгило у цркви Света Марија у Будванској старом граду, бацило је ружну сјенку на иначе веома успјело културно јељето. Али да одмах кажемо: кривац за инцидент није организатор фестивала Град театар — Културно-информациони центар из Будве.

Но, ево мале хронологије догађаја из које ће читалац видjeti о чему се ради.

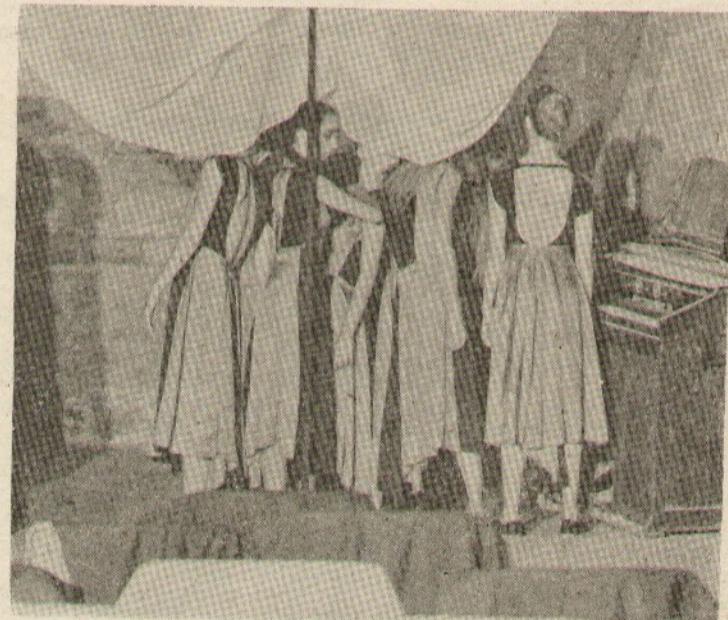
Другови из КИЦ-а још у фебруару ове године информисали су Косту Жуњића, предсједника Удружења изворних умјетника Црне Горе да ће се у периоду од 1. јула до 20. августа црква Света Марија у којој су изворни умјетници жељели да организују изложбу својих чланова (помоћу 15. годишњице Удружења) користити као концертно-театарски простор Фестивала Град театар. Након сједнице Савјета КИЦ-а 20. јуна Коста Жуњић је обавјештен да неће моћи да се одржи изложба Удружења 17. и 18. августа у поменутој цркви јер су за те дане заказани концерти Илије Груберта, веолинисте из СССР и Бура Рајковића, клавир, и позоришна представа „Алеф“. Речено је Жуњићу да се изложба може организовати 17. августа у другим, адекватнијим изложбеним просторима којима Будва располаже.

Но, Коста Жуњић заказује постављање и отварање изложбе за 17. август, и о томе обавјештава све чланове Удружења. Да би спријечио инцидент КИЦ прихватио такво рješenje, упозоравајући Жуњића да ће се прије представе у 23,30 часова изложба скидati и ујутру поново постављати. Тада то прихвати Коста Жуњић. Другови из КИЦ обавјештавају предсједника Удружења да се изложба, ипак, не може поставити у 20 часова, како је он заказао већ након што клавир-штимер заврши посао штимовања клавира, који је већ два мјесеца постављен у цркви и када Илија Губерт и Бура Рајковић заврши пробе пред вечерњи концерт. Тада ступа на сцену Божко Мартиновић, члан Удружења и сарадник на постављању изложбе Кости Жуњићу, без дозволе организатора Фестивала узима кључ од цркве и заједно са 15 дезинформисаних чланова Удружења буквално заузима цркву. Митингирајући испред цркве избацио је клавир-штимера и онемогућио Губерту и Рајковићу пробу. Да би избегли теки инцидент другови из КИЦ-а склањају тешничку опрему, обезбедијују струју и друго како би изложба ипак била одржана. Другови из Удружења отварају изложбу и одмах потом је затварају! На очиглед присуствних који су позвани на отварање.

Будвани и њихови гости су тако ускраћени за једно задовољство: разледање изложбе 42 члана Удружења. Ускраћено је такође вриједним ствараоцима из Удружења да покажу публици својерадове, који су без сумње вриједни. Нема оправдања за овако бањато нечувен, за обманјивање и публике и ствараоце. До свега није морало доћи да је било и трунке стријења и разумирања од стране људи који воде Удружење. Јер: изложба је могла бити организована у неком другом адекватном простору, или у цркви дан, два касније када је уосталом Фестивал завршен. Уосталом треба истаћи и то да Света Марија нема статус галерије, да је у својини католичке цркве и да је за свако коришћење неопходна сагласност.

И на крају да кажемо и ово: Будва отворена срца прима умјетнике и ствараоце из свих крајева земље и свijeta, не дијелених их ни по чему. Ни овог пута није било подјела, ни подаштавања. Било је само неспоразум азбог једнострданог понашања и схваћања.

С. Ш. Г.

Из „Алефа“

РАЗГОВОР: НИКОЛА ЧЕЛЕБИЋ, ИЗУМИТЕЉ ИЗ ЗАГРЕБА

НАУКА ТРЕБА СВЕ ДА РАЗЈАСНИ

КЊИГА „Биоенергија и живот“ аутора Николе Челебића, електротехничара и изумитеља из Загреба, представља покушај да се научним методама разјасне тајне парапсихолошких феномена. Челебић је нашао и европској јавности познат по својим бројним и запаженим изумима за које је добијао разне награде и признања. Још је 1949. године, овај надарени истраживач изумио телефон са аутоматским бирањем из аутомобила, а у новије вријеме његов изум у виду уређаја за неутрализацију енергетских зрачења (регистрован 1964. год.) изазива разне реакције у круговима радиестезиста и биоенергетичара, а такође је подијелио и мишљења научника у нашој земљи, тим прије што је за њега био заинтересован Институт за парапсихолошка истраживања у Базелу. Публикација „Биоенергија и живот“ је ове године представљена на ИНОВИ, изложби изума идеја и новитета у оквиру Zagrebачког велесајма, а садржи сабране резултате Челебићевог дугогодишњег истраживачког рада. Овај изумитељ ће узети учешћа и у пројекту ЦЕНТАР „ЧОВЕК-ПРИРОДА“, који ће се ускоро одржати у Будви, предавањем на тему „Феномен биоенергије и знанствена истраживања“ што нас је и упутило да поразговарамо с њим.

● Шта Ваши наведе да напишете књигу „Биоенергија и живот“?

Моја је дјелатност везана за подручје телекомуникационих уређаја. Како сам врло често био под утицајем електромагнетских поља различитих фреквенција, осјењао сам нелагодност и штетни утицај на поједине дјелове мојег организма, а посебно на пломбирањом зубу. Тако сам се и заинтересовао да истражујем то подручје и дошао сам до закључка да електромагнетска и ултравибрациона поља изразито штетно делују на људско здравље уколико се организам налази на простору подземних вода и карактеристичних минералошких структура тла. Истраживања из тог подручја описао сам у поменутој публикацији.

● Како Ви схватате и разјашњавате феномен биоенергије?

Да би могли разумјети феномен биоенергије, потребно је познавати законитост живота честица биоматерије. Како је биољшки организам грађен приближно од двадесетак различитих биоатомских структура и како зnamо да честица материје има фреквенцију дисања и поље енергије, онда није тешко разумјети или схватити да биољшки организам еmituje биољшко поље енергије, тзв. биопоље, које можемо мјерити и доказати поступком Кириљанове фотографије. Изучавањем структуре и својства биољшког поља или како се још назива аурног поља, можемо научно доказати утицај једног организма на други о чему сам да општима објашњења у овој публикацији.

● Што мисlite, зашто наука, посебно код нас, још увијек сумњивачко гледа на парапсихолошке феномене?

Све што наука прихвата мора бити најчно доказано, односно изјерено и разумно схваћено. Ја сам у публикацији изложио да научне норме које се за сада примјењују у истраживању тешко могу доказати и растумачити наведени феномен и то из разлога што биољшки организам у својим биосупстанцама (кровоток, јетра, итд.) има приближно четири до пет грама

биољења. Према томе поље биољшке енергије које симитује биољшким организам неколико милиона пута је слабије од земљиног магнетног поља које самим тим покрива биољшко поље, те ово из тих разлога и није могуће мјерити. Ја сам у публикацији предложио поступак на који начин се ипак научно може утврдити и доказати постојање биопоља. Из тих разлога предлажем симпозијум и научне расправе, које ће нам разјаснити или видљиво приказати организамска поља енергије и њихове утицаје као и законитости које су у складу са познатим физикалним законима.

● Сматрате ли да је уопште могућа сарадња између службене и алтернативне медицине, с обзиром на све отворење јавно иступање љекара против алтернатива?

Сваку критику алтернативне медицине, као и сваку похвалу службене, школске медицине — треба доказати. Не можемо прихватити примитивизам у лијечењу човјека. Неприхватљиво је такође да неко у име науке и ауторитета оспорава нешто што прије тога није истражио. Потребан је поштен и објективан приступ који ће доказима утврдити постоји ли могућност коришћења старог знања у сврху лијечења човјека. Предлажем да иницијативу узму научници, проналазчи и сви који су се експериментали у нечим доказали. Свака критика и упозорење долази од оних који се тиме не баве професионално. Није прихватљива иниција препорука, без обзира са које стране долазила, ако прије тога није испитана и доказана. Дошло је вријеме у којем нам треба више истраживача граничних подручја науке, а не личних ујверења и теорија разних непрорвјерених биоенергетичара који најчешће говоре о оном што су знали и стари Кинези.

● Како Ви гледате на овај наш пројекат Центар „ЧОВЕК-ПРИРОДА“ који је сада јединствен у земљи?

Тaj пројекат треба свакако поздравити као жељу да се створи могућност и интерес научног доказивања суштине организамских феномена. Дошло је вријеме да се парапсихолошки феномени могу тумачити као човјеково својство које је посједовао у свом почетном развоју живота, односно у вријеме када није имао говорно и разумно својство. Природа је човјеку и у то вријеме дала способност да може комуницирати и да има могућност самоодржања, те је живио са особинама које су данас сличне разним биољшким врстама. Добија се утисак да организатор пројекта има жељу да укаже на путеве како да школска медицина користи и утврди могућности коришћења старог човјековог знања које би проширило приступе лијечењу тиме што би се у нашим клиникама, у исто вријеме, провjerавала својства биоенергетичара, такође да би то уједно била добра прилика да утврдимо чинjenично стање и ослободимо се разних превара и примитивистичких екцеса који су данас присутни захваљујући томе што се школска медицина не бави тим изучавањима. Ја сам у публикацији и на разним научним симпозијумима указао на путеве и могућности како истраживати и користити древна сазнања из области медицине. Предлажем мање критика, а више истраживања и доказивања.

Луција ЈЕЛУШИЋ

РЕВИЈА ФИЛМОВА СА "ПУЛЕ '88"

У БИОСКОПУ Дома културе од 7. до 13. августа приказано је седам филмова са овогодишњег фестивала у Пули. Као и ранијих година и овог јетра наша филмска публика је међу првима у земљи видјела најбоља остварења наше филмске промоције, у прошлoj години.

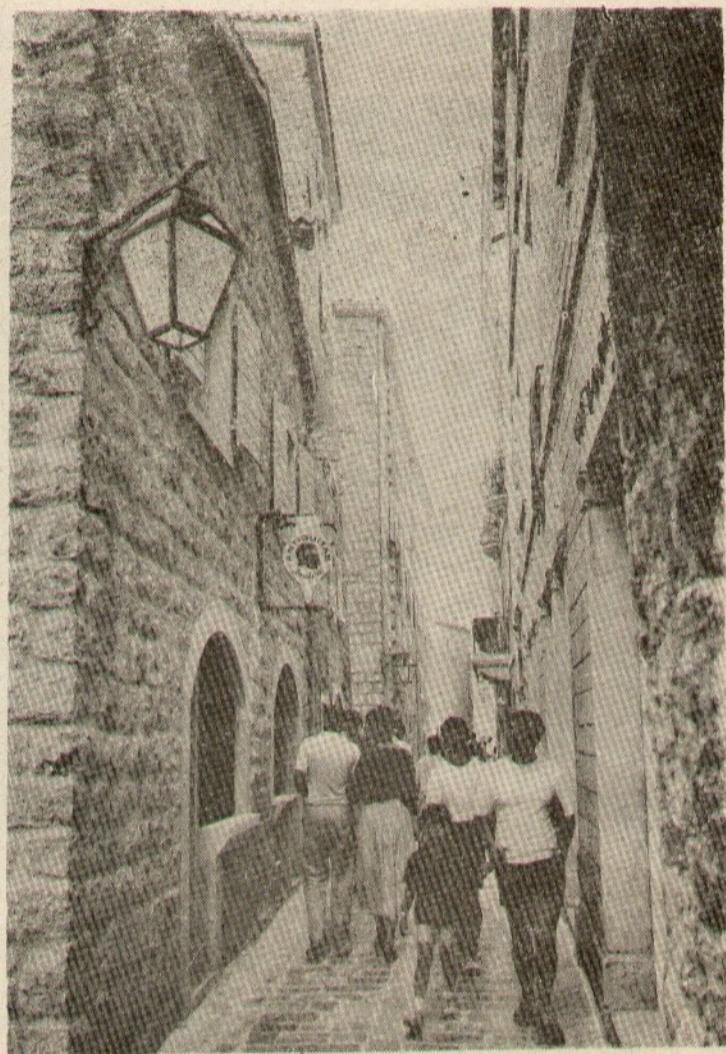
Првог дана приказан је филм Антона Врдољака „Гле мбајеви“ (добитник три златне арене — за костимографију, женску епизодну улогу и главну мушкиу улогу), а затим „Браћа по матери“

Здравка Шотре, „Вила орхијеја“ Крепса Голика, „Чавка“ Милоша Радivoјевића, „Живот са стрицем“ Крста Папића (добитник Велике златне арене за најбољи филм фестивала), „За сада без добrog наслова“ Срђана Караповића (добитник златне арене за монтажу) и „Тајна манастирске ракије“ Слободана Шијана.

Да су нашој филмској публици показана заиста најбоља остварења са „Пуле 88.“ говори и подatak да су сви ови филмови награђени и на Другом југословенском

фестивалу режије у Херцег-Новом. Златна мимоза је припада Милошу Радивојевићу („Чавка“), друга награда Срђану Караповићу („За сада без доброг наслова“), а трећа награда равноправно Антону Врдољаку („Глембажеви“) и Здравку Шотри („Браћа по матери“). Филму „Браћа по матери“ припадаје и награда публике, а филму „За сада без доброг наслова“ награда жирија комерцијалног програма Телевизије Београд.

Вс. С.

Сви путеви су водили у Град театар

● ОКРУГЛИ СТО О ФЕСТИВАЛУ

КАКО СЈУТРА?

ШТА је по својој суштини и физономији Град-театар, фестивал или антифестивал, какав је, а какав би могао бити, шта мијењати, а шта даље разрађивати у његовој концепцији — питања су о којима се 16. августа разговарало за окружним столом насловљеним „Град-театар као идеја и концепт“.

У разговору су учествовали Дарко Лукић, позоришни критичар и драматург из Сарајева, Мани Готовац, уредница позоришног часописа „Пролов“ из Загреба, Ненад Хазнадар, позоришни критичар Омладинског радија и „Полета“ из Загреба, Мијорад Вучелић, умјетнички директор „Звездара-театра“ и новинар НИН-а из Београда, Миро Ласић, секретар фестивала МЕСС из Сарајева, Мијорад Бошковић, уредник културне рубрике „Побједе“ из Титограда, Далибор Форетић, новинар и критичар недељника „Данас“ из Загреба, Рахим Бурхан, редитељ и руководилац Театра Рома „Праплине“ из Скопља, Соња Вукићевић, балерина Народног позоришта из Београда, Нико Горшић, глумац и балетски критичар из Љубљане, Сафет Плакало, новинар и позоришни критичар из Сарајева, Мирко Жарин, позоришни критичар из Приштине, Петар Бречић, позоришни критичар Радио Загреба, Весна Кесић, новинар из Загреба, Дубравка Томковић, новинар из Загреба, Веселин Радуновић, новинар и позоришни критичар из Титограда, Светозар Радуловић, секретар СИЗ за образовање, науку и културу Будве, Светозар Маровић, предсједник Извршног одбора СО Будва и Велибор Золак, директор Културно-информативног центра Будва.

Од следећег броја почињемо објављивати излагања учесника у разговору.